GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ DALMATINAC"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. a li oglasnik 10 riječi D.3.50 svaka daljnja 25 p. i općeno po retku D 10 — Platiivo i tuživo u Šibeniku

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE. Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul. Episkopa Milaša. Izdavač Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 — Urednik Milan Radojković

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.— Pretplata mjesečno Din 12.- Inostranstvo Din 20. Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK — 7 NOVEMBRA 1935 — SPLIT — BROJ 292

Severus:

Vatikan izmedju Londona i Rima

U razdoblju otkada se talijansko-abesinski konflikt pretvorio u pravi rat Papa je dvaput o toj stvari progovorio. 27. augusta je održao prvi govor pred ženskim članstvom međunarodnog kongresa za njegu bolesnika, a 7 septembra je govorio pred učesnicima na međunarodnom kongresu bivših ratnika. Oba njegova govora se međusobno znatno razlikuju.

Onaj dio govora od 27 augusta, koji se odnosi na talijansko-abesinski konflikt raspada se na dva otsjeka: na analizu političkog položaja i na molbu za mir. U prvom dijelu veli Papa kako se izvan Italije govori o zavojevačkom i navalnom ratu. Ističe kako bi mu bilo teško u jednu takovu mogućnost i povjerovati. On drži neki zavojevački rat već unapred kao veliku nepravdu. Zatim nastavlja: „U Italiji se naprotiv govori o mogućnosti jednog rata, koji bi opravdao svakodnevne pogranične opasnosti i jasnu ekspanzivnu težnju jednog naroda; dakle tu se javljaju obranbeni razlozi i materijalna nužda zemlje". Svoju molbu za mir je završio ovim riječima: „Predrage kćeri, ako je istina da stvarno postoji nužda ekspanzije i obrane granica, tada nemožemo napustiti nadu da ima i drugih sredstava, pored rata, čime se to može postići. Pretpostavivši da je ekspanzija zaista nužna to i pravo obrane ima svoju mjeru i cilj preko kojih se ne smije neodgovorno preći."

Papa i njegov narod

Teško je objasniti kako je međunarodna štampa mogla u spomenutim izlaganjima utvrditi neku bezuvjetnu osudu politike talijanskog ministra pretsjednika. Papa je u tim razlaganjima a priori dopustio potrebu defanzivnog rata i čak je priznao opravdanost težnje za ekspanzijom, makar je izrazio nadu da se ona može provesti i na miran način. Onaj utisak o tobožnjem osuđivanju Italije nastao je iz prvog dijela njegovih razlaganja o konfliktu, pri čemu je on osudio zavojevački i navalni rat. Papa nije podnipošto ustvrdio da on zapaža neku osvajačku ili navalnu težnju u Italiji, već je on jedino uporedio talijansko i netalijansko shvaćanje o tome. Jasnije, i ako stilski uvijenije, objelodanjen je o tome komentar u „Osservatore Romano", koji priznaje ekspanzivnu težnju i to „kao činjenicu, koju treba uzeti u obzir, premda je ne valja indentificirati sa pravom". Obrana je naprotiv nepreporno pravo „u koliko ne prelazi granice. Tu treba imati u vidu mjeru i cilj."

U svom prvom govoru Papa spominje poteškoću u razlikovanju navalnog od obranbenog rata, iz čega se može vidjeti i neka opomena Italiji. U drugom otsjeku svog prvog govora Papa pojačava molbu za mir pri čemu naglašava nesumnjivo pravo Italije. On govori o svjetskom vapaju za mirom i o svojoj dužnosti da se kao zajednički otac sviju ljudi brine za mir i da poduzme sve što je u njegovoj moći, da se mir očuva. Zatim Pije XI nastavlja: „Mi želimo da se ciljevi, zahtjevi i potrebe jednog velikog i dobrog naroda, *jednog naroda koji je i naš*, zadovolje i priznadu i da se to izvrši u pravičnosti smiru." Za tim jasnim priznanjem o ovom talijanskom osjećanju i nacionalnim zahtjevima Italije, slijedi ponovna molitva za mir na kraju koje opet izbija talijansko-patriotski osjećaj Pape: „Neka Bog prije svega udijeli mir, mir istine, *dostojanstva i časti*, mir pravde i njezina poštovanja."

Napadaji

Ovaj pasus iz govora od 7 septembra upravljenog bivšim ratnicima bijaše zadnja javna izjava Vatikana o talijansko-abesinskom konfliktu. Iza toga nije uslijedilo ništa službeno i ako je pri tome vatikanska diplomacija i nadalje aktivna. Baš ta šutnja Svete Stolice izgledala je zainteresovanim krugovima ostalih naroda kao znak neuspjeha pa su stoga najprije učestala pitanja, zatim ironički i najposlije *otvoreni napadaji*, koje je započeo *anglikanski nadbiskup od Canterbury-ja*, poglavica engleske državne crkve, koji je govorio o čudnim odnosima Pape spram talijanske politike. Nadbiskup od Canterbury-ja je pošao tako daleko da je Papi Piju XI predbacio prevelike obzire spram zemaljskih sila i javno ga upitao zašto se on kao već stari čovjek plaši ili čemu se još nada, kad u sadašnjim prilikama šuti. Francuska centrumaška i lijevičarska štampa, u koliko je vjerna načelima Društva Naroda, još više je postavila sličnih pitanja na Papu. Obrana engleskog katolicizma izgleda posve nemoćna spram napadaja engleske i francuske javnosti. Katolički biskupi Engleske su izjavili više puta da Papa usprkos svoje volje *ne može da ništa učini*, jer je on konkordatom vezan sa Mussolinijem, a osim toga ne želi da razdraži fašizam protiv katoličke crkve u Italiji. Šta više jedan je od tih biskupa u svojoj nespretnosti pošao tako daleko da je nazvao Papu „bespomoćnim čovjekom', kojega je Mussolini zarobio.

Izgleda medjutim da su bili nastupili povjerljivi pregovori izmedju krugova oko nadbiskupa od Canterbury-a i Vatikana, ali su doskora svršili s *neuspjehom*.

Premda sada poglavica anglikanske crkve ne nastupa više onako oštro kao ranije to on ipak ne napušta spram svoju ironiju spram držanja Pape tvrdeći da je sada od njega (Pape) nemoguće iznuditi jednu riječ u korist mira. Mjesto njega nastupili su u zadnje vrijeme pretstavnici medjunarodnih crkvenih organizacija koji danas bezobzirno stavljaju Vatikan pred alternativu. Pretsjednik općeg udruženja za međunarodno prijateljstvo preko crkava Mr. *Dickinson*, napisao je 14 oktobra u »Timesu« i ovo : »Još uvijek očekujemo da poglavica rimokatoličke crkve osudi rušenje mira, što su 53 nacije u Ženevi napokon konstatirale. Da li smijem sa najvećim poštovanjem upitati što veli rimokatolička crkva o neaktivnosti crkve u Rimu? Zar će se velika rimokatolička crkva u Americi staviti uz bok sa rušiteljem mira? Ne mogu da to vjerujem. U protivnom slučaju da li će ona nešto preduzeti? Ako do toga dodje, onda će ona spriječiti prolijevanje krščanske krvi *i sačuvat će ekumenski karakter rimske crkve, koja je u opasnosti da se pretvori u italofilsku posredničku centralu.*"

Vatikan i fašistička Italija

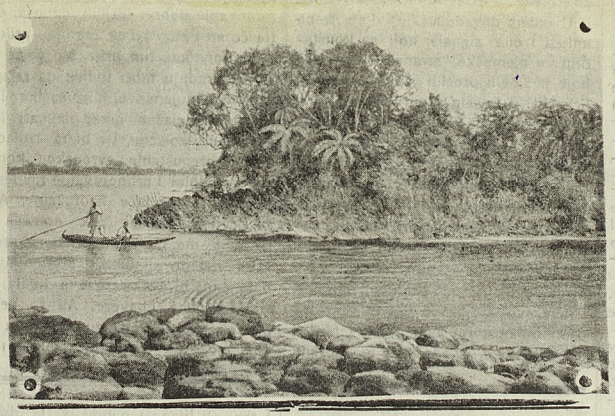
Najvažniji dio ove Dickinsonove stavke je nesumnjivo ona razlika ko-

Pametne riječi iz Pariza

Pariz 7. Iznenada se u velikom dijelu francuske štampe naglašava aktuelnost njemačko-francuskih odnosa. Pored mnogobrojnih naslućivanja o nekoj budućoj njemačko—francusko—engleskoj antanti, o kojoj se u političkim krugovima već raspravlja, jučerašnji »Matin« zauzimlje konkretno stanovište prema njemačko-francuskim odnosima. Francuski list u vezi govora ministra pretsjednika i generala g. Göringa piše i ovo: „Riječi generala Göringa zaslužuju najveći interes, jer te riječi vjerojatno pretstavljaju početak francusko—njemačkih pregovora. Te riječi ne smijemo primiti kao naivna djeca, ali niti kao nepovjerljivi starci. Bez sumnje se Njemačka naoružala i još se naoružava, ali isto tako u sadašnjem strašnom sukobu nacionalnih egoizama i brutalnosti, naš bilans prema našem bivšem neprijatelju nije nimalo gori od našeg odnošaja prema ovoj ili onoj saveznickoj zemlji. Za Evropu postoji samo jedna spasonosna parola: IZMIRENJE.

Australski krstaš „Sidney" stigao u Gibraltar

London 7. Reuter javlja iz Gibraltara, da je tamo stigao krstaš »Sidney". koji je australska vlada stavila Engleskoj na raspolaganje obzirom na zategnu'ost na Sredozemnom moru. Australski krstaš će biti dodijeljen drugoj eskadri, koja stacionira na Malti.

Tana jezero, koje opskrbljuje vodom Egipat i nad kojim Engleska budno bdije

Izjava g. Herriota

Pariz 7. Jučer je gosp. Herriot na skupštiui Udruženja prijateija Sovjetske Unije izjavio da on s ponosom ističe kako je on jedan od prvih Francuza, koji su ostvarili srdačno prijateljstvo izmedju Francuske i Sovjetske Unije.

Podmirite pretplatu!

nemojte čekati jer ćemo biti prisiljeni da Vas utužimo.

Može se kazati što se hoće, ali ja sam ponosan što sam Sovjetsku Uniju uveo u Društvo Naroda. Osjećam neodoljivu potrebu da i sa ovog mjesta iz dubine svoga srca i osvjedočenja pošaljem pozdrav Sovjetskom narodu«

Novi ugovor izmedju Poljske i Njemačke

Waršava 7. Ovdje je potpisan poljsko—njemački privredni ugovor, kojim se cjelokupni promet robe između dvije zemlje regulira na bazi najviših povlastica i predvidja proširenje razmjene robe, s obzirom na privredno—političke potrebe ugovornih strana Plaćanja će se vršiti putem obračunavanja. Radi kontrole da se ugovoreni sistem izvede bez trvenja, postavit će i jedna i druga strana naročite vladine odbore, koji će biti u stalnoj uzajamnoj vezi, da bi odmah mogli ukloniti poteškoće, ako se pojave pri praktičnom izvodjenju ugovora. Ugovor će privremeno, dok ne bude ratificiran stupiti na snagu na 20 ovog mjeseca.

ju postavlja *između rimokatoličke crkve i crkve u Rimu.* On prvu poziva protiv druge. I faktično je baš u toj diferencijaciji istaknuta ona napetost, koja već godinama vlada u rimokatoličkoj crkvi, a koja se skriva pod prividno mirnom površinom. Postoji naime strahovanje episkopata, a u prvom redu vjernika netalijanske narodnosti da se ne bi najnovijim razvojem prilika u Italiji glava katoličke crkve povela za talijanskim nacionalnim interesima. Diplomatska aktivnost papinskog nuncija u Parizu, koji tamo zastupa *talijansko* stanovište, dala je još više povoda onom strahovanju.

Ako su engleski katolički biskupi pogodili da je Papa prema talijanskoj vladi — bilo preko konkordata bilo zbog neke opće nutarnje ovisnosti — vezan, iz toga onda slijedi da je ukidanje vatikanskog sužanjstva pomoću lateranskog ugovora sa Italijom dovelo do nekog drugog *jačeg sužanjstva.* Sve se više u netalijanskim katoličkim krugovima postavlja pitanje da nije možda Papa Pije XI dobivši od Italije priznanje suvereniteta, koje su njegovi prethodnici iz osnovanih razloga uvijek odbijali — postao talijanski narodni biskup ili da se nije ako se pomisli na veliku vanjsko političku fašističku ideju, prometnuo u biskupa talijanskog imperijalizma.

„Neutralizacija Vatikana"

Abesinski rat sa svim svojim vanjskopolitičkim konsekvencijama dovodi Vatikan u pogibelj, da i među netalijanskim katolicima zbog saradnje duhovnog i svjetovnog Rima ne izazove trvenja i krize. Osobito je delikatan položaj u *Engleskoj,* gdje se katolicizam nakon svršetka velikog rata nalazi u *laganom porastu,* koji ima svoj uticaj na društveni i politički život.

Za taj uticaj je karakterističan i roman »The Crew Train« koji je napisala Rosa Macelay, a u kojem se na jednom mjestu crta prizor kako je neka djevojčica stupila prvi put u londonsko društvo i stekla naivno uvjerenje da su članovi Foreign Office-a katolici.

Porast katolicizma je najnovijim političkim položajem ugrožen. Poglavica jedne vjerske zajednice — koja je usprkos svojih uspjeha poslijednjih godina kroz stoljeća bila u suprotnosti sa *općim* engleskim narodnim osjećanjem — nije samo iste narodnosti koje je i vanjsko-politički protivnik Engleske, već izgleda da je i pomoću jednog važnog ugovora s njime naročito povezan. Ne može se tvrditi da ta opasnost nije već davno uočio netalijanski katolicizam. Dapače u poslijednje vrijeme se raspravlja u katoličkim krugovima Engleske, Belgije, Holandije, Sjeverne i Južne Amerike o problemu *„neutralizacije Vatikana".* Pri tome se istaklo da se redovno postavljanje Talijana za Papu kao i namještanje Talijana u vatikanski upravni aparat i u crkvenu diplomaciju vršilo dok je Italija bila pod tuđim gospodstvom i podijeljena na više država, politički nemoćnih. Takovo stanje je bezuvjetno omogućivalo neutralnost Vatikana. Nakon ujedinjenja Italije svatko je smatrao spor između Vatikana i talijanske vlade kao najbolju garanciju za „neutralnost". *Danas je sve protivno:* veliko djelo jednog čovjeka stvorilo je od Italije veliku ekspanzivnu državu i *omogućilo sporazum sa Vatikanom.*

K tome pridolazi i *financijski* argumenat. Pristaše pokreta za neutralizaciju Vatikana naglašavaju da u posljednjim decenijima materijalnu podlogu crkve sve više uvjetuju katolici Sjedinjenih Država, Engleske, Južne Amerike, Holandije, Belgije i Njemačke, a da organizatorni sastav crkve nije u skladu sa tim naporima katolika tih država. E da se tome doskoči Papa je donekle izišao u susret tim željama za neutralizacijom u toliko, što je omogućio da u kardinalskom kolegiju ne bude većina Talijana, kao što je to postojalo još od XVII stoljeća. Kako se uostalom i u crkvenoj politici prilike mijenjaju dokazuje slučaj *Španije* protiv čijeg uticaja na Vatikan su se nekoć katolici drugih zemalja živo borili, dok danas Španija slovi kao „neutralna" država.

PREGOVORI SE NASTAVLJAJU

Zagreb, 6. XI. U činjenici da su u Ženevi konačno odredili dan 18. o. mj. kao početni datum za provađanje komercijalnih sankcija protiv Italije mnogi su strani, (a i neki naši listovi) prenagljeno donijeli vijesti sa velikim napisima, da je mirovno posredovanje doživjelo slom. Kad tamo, u Ženevi je baš ponovno i u jednoj dosta vedroj atmosferi odlučeno, da se unatoč glasanju o sankcijama nastavi djelo koncilijacije i da se u tu svrhu pokušaju svi načini i sva sretstva, jer da je glavna stvar skratiti rat i postići sporazum i to takav, na koji će pristati i Društvo Naroda i Abesinija i Italija.

Francuska i Engleska su preko svojih pretstavnika u Ženevi ponovno potvrdile svoju namjeru i volju, da proslijede zajednički na tom djelu koncilijacije. Zato je i onako simpatično i spremno pozdravljena i prihvaćena inicijativa Belgije, izražena u predlogu belgijskog ministra pretsjednika van Zeelanda, da se, naime, od strane Društva Naroda povjeri mandat francuskoj i engleskoj vladi sa svrhom, da ove nastave svoja nastojanja za pomirenje u okviru samog Društva. Pri tome je sovjetski delegat g. Potemkin još jednom našao shodnim da podvuče svoj stav u prilog nedjeljivosti mira.

I tako će progovaranja biti nastavljena. Time se ponovno dobiva na vremenu, a taj je dobitak u ovakovim prilikama od neprocjenjive vrijednosti, jer daje mogućnosti, da se mnogo toga provjeri, izgladi i svede na put razložitosti, što nije uvijek lako dok je atmosfera zasićena efluvijima osjetljivih i nadraženih raspoloženja.

U bilans događaja i doživljaja treba unijeti i one signale, koji se konstatuju s njemačke strane. Razgovori, koje je ovih prošlih dana imao Dr. Schacht u Baselu s gurvenerom britanske emisione banke, a u kojima su pale izvjesne njemačke aluzije na stav Berlina prema zapadu i istoku, moraju biti adekvatno prosuđeni kao važno mjerilo za razvoj budućih internacionalnih odnosa u Evropi, kojima se na vrijeme mora pripremiti shodan protustav, kako mir ne bi bio ni na kojoj strani ozbiljno ugrožen.

Sve ovo, što se do sad odigralo s osobitim obzirom na držanje i postupak Engleske, svjedoči da je stvorena takova situacija, u kojoj je mnogo teže riskirati s avantirima nego li je to bio slučaj prije razmaha talijansko—abesinskog konflikta. Ovaj je konflikt doprinio mnogo jasnoći i čvrstoći situacije i ona će biti jasnija i čvršća do par sedmica, kad budu izvršeni izbori za engleski parlamenat.

U Engleskoj stranački vođe upravljaju svoje apele na narod. Interesantno je to, što se u svim tim apelima ma koliko potjecali iz raznih i međusobno se borećih grupa, očituje zamjerna jednodušnost u svim velikim pitanjima, koja zaokupljuju čitav svijet. Iz svih tih izbornih izjava i govora vidi se očito i jasno, kakav će biti budući međunarodno politički put, kojim će da ide Vel. Britanija. Vidi se, da Engleska nije samo za sadanju politiku Društva Naroda, već i za to, da ta politika mora ići do kraja sve dotle, dok ne postigne cilj: spriječavanje rata i sporazum između Ženeve, Italije i Abesinije.

To istovremeno znači, da će Engleska, ako u krilu Društva Naroda ne uspije brza intervencija, i sa svoje strane preduzeti sve, da politika Ženeve dostigne svoj cilj. Bude li se Engleska morala odlučiti na tu drugu alternativu, onda će tek situacija poprimiti značaj prave, ali i teške ozbiljnost, jer bi moglo da dodje do rašćišćavanja u stavu izmedju Londona i Pariza. Poznato je, da je Pariz Londonu već jednom odgovorio: da; no pitanje je hoće li tako jasno i odrešito odgovoriti drugi put, jer će se tad postaviti nezaobilazni dilem: ili s Engleskom ili bez nje. Dok Francuska nije s Njemačkom još našla bazu za zajedničko istupanje i međusobno garantovanje dobrih trajnih odnosa, dotle će se Pariz uvijek radije priklanjati Londonu, tim prije, što će za takovu saradnju moći uvijek da računa s povlađivanjem svojih saveznika. Parlz neće jamačno nikad nagnati Englesku na izolaciju, jer bi ta izolacija značila prepuštanje evropskog kontinenta sudbini i primoravanje Engleske na vlastito sve jače naoružanje. Ako se Engleska ne bi pak odlučila na izolaciju, morala bi privoljeti na predratni sistem alijansa i protualijansa u kojemu bi svaka država imala jasno određene obaveze. Ali to ne bi bila ona kolektivna sigurnost, koja jedina može da garantuje mir u njegovoj nedjeljivosti.

Zato je sada Engleska još jednom u Ženevi pristala na nastavak pregovora, pa iako je kao krajnji njihov cilj postavila jedan teški uvjet, ipak je očekivati, da će kroz ovo vrijeme, koje je sada za pregovore raspoloživo, nastupiti povoljnije prilike za djelo izmirenja. Deklaracija sir Samuela Hoarea u Ženevi od 2. o. mj. ima potpuno programatični značaj, koji vrijedi i za englesku javnost kod narednih izbora i za englesku vladu poslije izbora. Društvo Naroda ostaje isključivivi arbiter i mir mora biti respektovan.

Dinko Sirovica

Japanski pretstavnici na Londonskoj pom. konferenciji.

Tokio 7 Japanska je vlada odredila kao svoje izaslanike na pretstojeću pomorskoj konferenciji bivšeg ambasadora u Berlinu barona Nagai i admirala Nagano. U tu su svrhu dobili već potrebite instrukcije. S tim u vezi doznaje se da će Japan i nadalje ostati na stanovištu potpune jednakosti u tonaži i da ne će u opće dozvoliti da se o tome diskutira.

Koje države prihvaćaju sankcije

Ženeva 7 Sekretarijat Društva Naroda javlja, da je u ime odbora za saradnju primio ova obavještenja:

Na predloge broj 1, 2, 3, 4 i 5 odbora za saradnju odgovorile su do sada ove države: Afganistan, Južnoafrička Unija, Argentina, Australija, Belgija, Bolivija, Velika Britanija, Bugarska, Čile, Kitaj, Kolumbija, Kuba, Danska, Ecwador, Španija, Estonija Finska, Francuska, Grčka, Guatemala, Haiti, Honduras, Indija, Irak, Irska, Letonija, Liberija, Litvanija, Meksiko, Norveška, NewZeeland, Panama, Nizozemska, Portugal, Rumunjska, Salvador, Sijam, Švedska, Svajcarska, Čehoslovačka, Turska, Sovjetska Unija, Jugoslavija.

Danska, Luksemburg i Peru još nisu dostavile odgovor na predloge br. 5

Nicaraqua i Venezuela saopćile su da proučavaju predloge br. 3, 4, 5.

Vlada Paraguaja smatra da nije zgodno, da se donosi neka odluka o predloženim mjerama.

Šibenik i borba za nar. stvar natrag 50 godina

2

Obljetnica smrti jednog odličnog nar. borca i buditelja naroda

Na općini grada Šibenika zavijorila je hrvatska zastava godine 1870. Šibenik je bio medju prvima koji pade u narodne ruke. Split je pao 12 godina kasnije i u Šibeniku je toga dana bilo pravo narodno veselje, narodno slavlje. Poljana i današnji park (staro šimatorje) vrvilo je od naroda razdragana, peklo se, pilo se, igrala se kola na više mjesta, tancao se tanac uz popijevku „Oj maleno za maleno, gdje je tebi tvoje maleno"..., pjevale se narodne davorije (koje ćemo tražiti spasiti za budućnost), pucalo se iz mužara i kubura, zvona po svim crkvama su slavila. Prezreni, smrdljivi dvonožac postao je narod. Kmet postao gospodar u svojoj kući. Moćni i sil : tudjinac počeo je osjećati svoju nemoć i povlačiti se poražen, ali zato pun nesavladive srdžbe i osvete, spreman na najpodlija djela protiv vodja narodnih.

Iznijeti sve ono što je bilo u ono teško, ali lijepo i puno ideala doba, bilo bi vrlo zanimljivo i današnjem naraštaju drago, jer svako pleme, svaka kuća, malne, imala je onda kog svog borca, kojim bi se mogao današnji potomak ponositi. Ali za sve to je danas vrlo malo pametara, a ono što ih još ima, nose vrlo blijede uspomene. Tu se moramo obratiti uglavnom na dopise u novinama, a glavne su bile onda „Narodni list" („Il Nazionale"), pak „Narod" i onda redom druge, domaće dalmatinske te zagrebačke. Protivnik je imao „Il Dalmata" i kašnje „La Difesa".

Tražićemo s vremenom malo po malo donijeti iz tih novina sve, što se odnosi na ondašnje narodne borbe i uspjehe, starijima u nasladu lijepih uspomena na ona divna idealna vremena, a mladjima da vide i saznadu, šta njihovi stariji radiše i uradiše lijepa i dobra u ono junačko doba narodnog budjenja, nar. praskozorja.

Danas ćemo se ograničiti na splitski „Narod" i po njemu donositi tok borbe u našem gradu, koje se odrazuju u dogodjajima donesenim u dopisima iz Šibenika. Prelistavajući taj list nalazimo da ovih dana pada godišnjica smrti pok. Dume Iljadice, koji je bio onda medju prvim borcima u narodu te stalni i za dugo jedini dopisnik „Naroda" i „Narodnog lista" na hrvatskom jeziku. Na 10. Novembra t. g. navršuje se 50 godina od njegove smrti. Bilo mu je tekar 39 godina. Samo onaj, kome je bolje poznato ono doba, zna, šta je i koliko je vrijedio za narodnu stvar pok. Dume Iljadica. Bio je iz čistog naroda, pučki sin, potpuno odan narodu. „Općio je sa narodom i podučavao ga". Narod ga je slušao kao oca i brata, vjerovao mu i slijedio ga. „On je bio *čvrsti lanac,* koji je tako *divno znao priljubiti puk uz one,* koji za narod djelotvorno čuvstvuju." Tako značajno i laskavo rekoše o njemu savremenici prigodom smrti njegove. Nije bilo naših novina, a da pok. Dume u njima ne ustaje perom na obranu hrvatske stvari i Hrvata od talijanskih napadaja.

Urednikom „Naroda" bio je onda Dinko Politeo, najbolji naš novinar, koji je svojim jakim člancima odbijao, i na hrvatskom i na talijanskom jeziku, žučne napadaje onda još jakih talijanskih poglavica, od kojih su mnogi zauzimali visoke položaje u zemlji i u državi, a drugi stekli ime i slovili kao poznati radnici na polju intelektualnog rada.

(slijedi)

Razlog samoubijstva mladog para otkriven

— Zbog jedne male krađe koju je izvršila Nedjeljka, oboje su se ubili —

Poslije samoubistva Srećka Filipa i Nedjeljke Kitarović nastalo je pitanje šta je moglo dati povoda ovom mladom paru, da na tako tragičan način okonča život. Postojale su mnoge pretpostavke, ali ni jedna od njih nije se pokazala kao tačna. Razlog samoubijstva, koji je prijetio da za uvijek ostane tajna, najzad se juče objasnio. To je dosta duga i tragična predistorija, u kojoj je glavna ličnost bila pok. Nedjeljka.

U Betini, rodnom mjestu pk. Srećka živi g-đica Darinka Cebalo, koja je tamo poštanska činovnica. Ona se još od ranije poznavala sa Srećkom i uvijek je imala mnogo simpatije za njega. U to vrijeme Filipi je samo površno poznavao Nedjeljku, i oni su se oboje simpatisali, ali još nisu išli zajedno. Kako je g đici Cebalo bila potrebna krojačica, to joj je Filipi preporučio Nedjeljku, koja se odazvala pozivu i došla u Betinu. Tu se mladi par bliže upoznao i tada je počela njihova velika ljubav koja je Srećka i otjerala u smrt. G-đica Cebalo, vidjeći da se njih dvoje vole, išla mu je na ruku, te su joj oni doc nije u mnogo prigoda pismeno i usmeno zahvaljivali nazivajući je njihovom dobročiniteljkom. Poslije 3—4 dana Nedjeljka se vratila u Šibenik gdje je već bio Filipi, i oni su nastavili svoju ljubav, snevajući o braku. Izgledalo je da ništa ne stoji na putu njihovoj sreći, jer je i porodica Nedjeljke gledala sa simpatijom na ovu vezu.

Tragedija je počela polovicom prošlog mjeseca. U petak 18 oktobra g-đica Cebalo pošla je u Split gdje je imala nešto posla i na prolazu kroz Šibenik svratila je kod Nedjeljke. Kako su se te nedjelje spremali i Filipi i Nedjeljka da idu u Split, to je ona na nagovor ukućana krenula sa g-đicom Cebale, dok je Filipi trebao da dođe u nedjelju. Došavši u Split na nagovor Nedjeljke, otišli su kod njene poznânice g đe Antice Plazonić sa stanom na Gorskom putu, i pošto su tu ostavile stvari izašle su u šetnju. Šetajući se po Splitu naišle su na g-đicu Ivku Gerber sa stanom na Solinskoj cesti koja je bila prijateljica Kitarevićke. Pošto je ona navaljivala da budu njeni gosti, to su rješile da g-đica Cebale spava kod Plazonićke, a Nedjeljka će ostati kod nje. Kada su se na veče rastale g-đicâ Cebalo došavši na spavanje primjetila je da joj nema 100 dinara iz tašne. Neugodno iznenađena a neznajući šta je sa njima bilo, požalila se sutradan Nedjeljki rekavši joj da sada nema para ni za put. Poslije dužeg razmišljanja sjetila se jedne svoje poznânice u Splitu, udove Mandale Jandrešić, te je zajedno sa Nedjeljkom otišla kod nje. Udova Mandale obradovana posjetom izašla je u susret Darinki te joj dala 100 dinara. Dajući joj novac iz stola, ona je drugu stotinu koja je tu bila ostavila unutra i nakon malo vremena izašla je sa Darinkom u kuhinju da joj da vode. Za to vrijeme Nedjeljka je ostala sama u sobi te je iskoristila prigodu i iz ladice uzela onu drugu stotinarku.

Nešto docnije oprostile su se njih dvije i uputile u grad. To se sve dešavalo u nedjelju 20 pr. mjeseca prije podne. Kako je te večeri g đica Cebalo imala neka posla na željezničkoj stânici, pošla je i Nedjeljka sa njom. Došavši tamo spazile su g đu Mandale, koja je pozvala Darinku na stranu i saopštila je da joj je Nedjeljka ukrala 100 din. Zaprepašćena Darinka nije prvo htjela vjerovati. Za to vrijeme jedan policajac, kome je udova bila ispričala slučaj, pazio je na Nedjeljku, koja je u jednom momentu sakrila stotinjarku u čarapu. On je odmah prišao i rekao Nedjeljki da vrati ukradeni novac, našto se ova počela ispričavati. Kako se svijet počeo skupljati oko njih, videći da joj ne ostaje drugo, Nedjeljka je uhvatila za ruku udovu Makale i pošto je odvela na stranu dala joj je 100 dinara, moleći je da nikome ne kaže. Poslije toga sve su bile privedene na stanič nu policiju, gdje je Nedjeljka saslušana, te je nad njom izvršen i pr tres ali se drugi novac nije mogao naći.

Zaprepašćena i ubijena ovim saznanjem, g đica Cebalo je pošla kod udove na spâvanje. Kući razgovarajući se o ovome slučaju, ona je slučajno pogledala na vraćenu stotinjarku i poznala da je to njena, jer je bila stara i sklopljena a uz to je na jednom kraju imala mali žig pošte. Ovo otkriće je još više zaprepastilo i u isto vrijeme. pokazalo da je njenih 100 din, za koje je mislila da je izgubila u stvari uzela Nedjeljka.

Sutra dan, u ponedjeljak, potražila je Kitarevićku kod g đe Antice Plazović, ali je ova već bila otišla ostavivši jedno pismo. To pismo glasi :

Draga Anta !

„Ova cura je bila samnom. Doćiće k tebi da uzme robu. Možda će ti pričati za moj nesretni slučaj. Molim te nemoj me prezreti, niti Ivki što pričati, niti bilo kome. Za sada nemoj mi nikada niti o tome pisati, jer sâm užasno nesretna za čitavog života. Sreća će mi se uništiti a što će tek samnom biti ne pitaj me. I molim te da nikome ne rečeš. Nisam ni sama kriva, već nesretna moja sudbina. Još te molim da istu ovu curu zamoliš da kada dođe u Šibenik nikome ne priča, osobito Srećku. Ja ću se i onako povući, jer ovo ne mogu preživjeti. Daj njoj (Darinki) dâ pročita "

Na istom papiru Nedjeljka je napisala i drugo pismo :

„Darinka, molim te oprosti mi. Nesretna moja sudba. Molim te radi Srećka šuti i radi mojih u kući i svih drugih. Moli Nedjeljka.

Molim te svakako nemoj nikome ni riječi, djevojka si, imaj srca. Radi kufera i ostalog, htjela bi s njom govoriti (?) Poslaću sestru na voz u Šibenik".

Pročitavši ovo pismo, Darinka je potražila Nedjeljku na stanicu, ali je ova bila već otputovalâ za Šibenik.

Svršivši svoje poslove u Splitu, Darinkâ je pošla kući i na stanici u Šibeniku dočekala je majka Nedjeljke, moleći je dâ nikome ne priča. Sa stanice zajedno su otišle kući kod Kitarevićke, gdje je Nedjeljka nanovo plačući molila Darinku da nikome ne priča, obećavši joj da će poslati pozajmljenih 100 din. udovi Makâle u Split. što je stvarno i učinila.

Odmah pošto je stigla u Betinn Darinka je dobila je od Nedjeljke slijedeće pismo:

Darinka

Nemoj me osuđivati, i onâko sam prokleta sa čitavog života. Ne, ovo neću moći izdržati imaj samilosti samnom. Tvoj izgubljen novac digla sam u dućânu gdje smo karte kupovali, a na policiju sam gâ, bojeći se bacila. Ruke mi drhću u glavi mi se vrti. Ne mogu raditi, samo idem od kreveta do kreveta. Slušaj me, pričekaj me, dok se pomognem, ako umrem moja će ti sestra platili. Imala bih prvoga nešto primiti, ako primaim poslaću ti. Zauzmi se ti kod gospođe za mene. Ništa mi nemoj u listu spominjati nego kako znaš sama, ali mi odmah odgovori. Bogom te molim strašno mi je, a šta će biti samnom

Nedjelika.

Ovo je pismo pisano 22 prošlog mjeseca. Nedjeljka se najviše bojala da će se ova stvar doznati u Betini i da će za nju saznati Srećko, pa da će je omrznuti. Da bi ovo spriječila uputila je 22 pr. mjeseca pismenu ispovjest fratru Jacentu Beliću u Šibeniku. U toj dugoj ispovijesti Nedjeljka priznaje svoju krivicu i između ostalog piše: . . . . „žig sramote uvijek mi stoji pred očima . . . . ništa ne ostaje, nego da svršim sa životom . . . . učinila sam iz nekog ludog nagona. . ."Na kraju žarko moli fratra da i on piše Darinki te da je zamoli da nikome ništa ne govori. Fratar se odazvao molbi te je pisao Darinki, a ona je onda napisala Nedjeljki, tješeći je da se ništa ne boji, jer ona nikome nije nitî riječi rekla i da u Betini niko nezna ništa o tome.

Nedjeljka ne mogavši da krije pred Srećkom, ispričala mu je stvar ali predstavljajući tako, kao da ona nije kriva već da je sve stvar slučanosti. Na sv. Svete Filipi je došao u Betinu kod Darinke, insistirajući dâ mu ona sve potanko ispriča. Ne želeći da Nedjeljku dovede u nezgodan položaj, Darinka je potvrdila sve što je ova Srećku pričala. Filipi je napustio Betinu, zabrinut, ali vjerujući Nedjeljki.

Poslije odlaska Srećkovog Darinka je mislila da je stvar uređena, kadâ je u ponedjeljak stigla vijest o samoubistvu Srećka i Nedjeljke. U utorak Darinka je primila oproštajno pismo od samoubica koje glasi:

Draga Darinka,

Moj grijeh i moju ljagu ne mogu nikako da operem već sa samom smrću. Oprosti mi, krivâ sam i to ne mogu preživjeti. I zato idem u smrt u svemir, skupa sa Srećkom. Sjeti me se u molitvi."

Ispod toga je svojom rukom Srećko napisao: „Poznato mi je sve, ali zaljubljen u nju, iz ljubavi idem skupa sa njom u smrt."

Pored ovoga, još nekoliko osobâ primilo je oproštajna pisma, a i naša redakcija. U svim ostalim pismima o uzroku se ništa ne navodi, već se samoubice samo opraštaju.

Tako je zbog ove sitne krađe ovo dvoje mladih svršilo na tako tragičan i grozan način. Pk. Nedjeljka skupo je platila svoju malu grešku, dok je Srećko iz prevelike ljubâvi, otišao zajedno sa njom u smrt.

Sokolska zimska pomoć nevoljnima

Sokolsko društvo Šibenik izdalo je ovaj lijepi poziv svom članstvu :

Brate — sestro!

Na širem sastanku braće i sestara riješeno je da se u ovom sokolskom društvu pokrene „Sokolska zimska pomoć nevoljnima". Ova godina, koja nam je siva i mračna radi krize jugoslovenstva, nacionalne solidarnosti i širokogrudnosti, dobija još crnji izgled i radi krize hljeba. Već se nazire silueta aveti gladi.

Mi sokoli, pored rata za fizičku kulturu. pored jasnog i ustaljenog nacionalno političkog stava i vaspitnog prosvjetnog djelovanja, imamo i svoje socijâlno shvatanje i osjećanje. Iz tih razloga mi smo odlučni da uz ličnu žrtvu pomognemo svakome, kome je potrebna bilo moralna podrška, bilo materijâlna pomoć.

Materijalna sretstva treba da nadjemo medju nama samima i to na taj način da svake sedmice odvojimo pola dinara i predamo ga bratu naraštajcu, koji će subotom da pobire. Iz sakupljene sume nabavili bismo živežnih namirnica i dijelili bijednima nevodeći pri tom računa o vjerskoj i političkoj pripadnosti, a niti o članstvu u sokolu. Svi smo mi djeca (poslušna ili nestašna) velike Majke jedne Otadžbine. Pomoć bi se dijelila tri puta mjesečno i to prvoga, devetoga i sedamnaestoga dana u mjesecu: Prvoga u slavu našeg najblistavijeg dana — dana Ujedinjenja, devetoga iz pijeteta i zahvalnosti Velikom i Viteškom Kralju Ujedinitelju, sedamnaestoga u čast rodjendana Učitelja i Vodje slavnoga Tyrša.

Brate — Sestro!

Tvoj podinarac (koga i onako će sto na putu daješ) ubrisaće mnogu suzu i ublaziti dosta gladi, podaj ga s uvjerenjem da se odužuješ Narodu, Otadžbini i Sokolstvu.

Zdravo !

Higijenska izložba »čovjek«

U petak 8 t. mj. otvara se u zemljoradničkoj čitaonici na poljani Kralja Petra njemačka higijenska izložbâ „Ćovjek". Ova izložba obuhvata 12 odjeljenja sa oko 500 originalnih preparata. Odjeljenja su slijedeća: 1) Embriologija (razviće čovjeka), 2) Oboljenje dušnika i ždrjela, 3) Oboljenje crijeva i želuca, 4) Obolenje srca i pluća, 5) Tuberkuloza, 6) Obolenje jetre i bubrega, 7) Trudnoća, 8) Ženske bolesti, 9) Kožne bolesti, 10, Obolenje spolnih organa, 11) Sifilis, 12) Abnormaliteti (nakaze).

Kao što se vidi izložba je vrlo obilna i njen poučni karakter je nesumnjiv, što uostalom potvrđuju i mnoga priznanja raznih univerziteta, naših i stranih. Ova izložba je prva svoje vrste u Šibeniku, te zato nebi trebalo niko da propusti pogledati ovu zaista poučnu i interesantnu izložbu, koja će trajati od 8—18 novembra. U Splitu, gdje je do sada bila, ova je izložba postigla veliki uspjeh te je za svo vrijeme trajanja bila neprestano puna.

Izložba će biti otvorena preko cijelog dana od 9 sati ujutro do 9 sâti na veče neprekidno. Ulazna cijena je svega 3 dinara po osobi.

„SLAVIJA"
TVORNICA SAPUNA
Braća Ijadica-Grbešić pok. Petra
Šibenik
Proizvađa za domaćice najbolji i najkorisniji sapun za pranje rublja: žuti, zeleni i bijeli.
PRODAJE SE SVUGDJE

Dan Jadranske Straže

Mjesni odbor Jadranske Straže u Šibeniku priređuje u subotu 9 novembra o. g. „Dan Jadranske Straže". Toga dana uz ostale priredbe održaće se i „Jadranska večer" sa predavanjem i plesom u sokolskom domu tačno u 8 sati na večer.

Dan Jadranske Straže održava se svake godine u Šibeniku sa svrhom propagande našega Jadrana i njegovih prirodnih ljepota kulturnih političkih i privrednih vrednota.

Molimo cijenjeno građanstvo da u što većem broju prisustvuje.

Uprava.

Gg. „TONE PERUŠKO i JERKO TEŠULOV bivši učenici ovdašnje U. čitelj. škole ovih dana apsolvirali su na Pedagoškoj školi u Zagrebu i položili diplomski ispit odličnim uspjehom! Čestitamo!

G. VJEKOSLAV SMOLČIĆ promoviraće se u subotu u Grazu na čast doktora medicine. Čestitamo!

ZADNJI BROJ „TRIBUNE" pošto je bio zaplijenjen, to za one pretplatnike koji ga nisu primili prilažemo ovom broju dvije stranice iz prošlog broja.

OBITELJ ČOK ne slavi ove godine svoju krsnu slavu sv. Dimitrija.

Promet stranaca u prošlom mjesecu

Kroz mjesec oktobar naš grad posjetilo je ukupno 266 stranaca, koji su imali 496 noćivanja. Od toga je bilo: Jugoslovena 133, Austrijanaca 9, Čeha 6, Talijana 19, Engleza 8, Francuza 5, Njemaca 10, Poljaka 2, ostalih 3.

Stada ovaca i volova preko grada.

Nije rjetka slika da se u sred dana kada je saobraćaj živ vide stada ovaca i goveda kako prolaze gradom. Par puta se već mogla vidjeti ta slika na poljani Kralja Petra, pa su automobili bili prinuđeni da se teškom mukom probijaju kroz ova stada. Sada zamislite jednog stranca koji autom dođe u Šibenik i usred grada naiđe na jednu ovakovu prepreku?! Razumije se da će steći jedno mišljenje o Šibeniku, koje nikome neće biti drago. Šibenik kažemo da je grad, a u jednom gradu ovakove stvari se nesmiju događati. Ovo ne treba izgubiti iz vida i treba naći puta i načina te ovo spriječiti ako ne zbog drugog a ono zbog reda i čistoće grada.

Iza Šubičevca i iza Bolnice uvijek su prije stada sa svojim pastirima prolazila, zašto se sada tako ne praktikira dalje? Građanin.

Promet u luci kroz prošli mjesec

Tokom mjeseca oktobra iz šibenske luke izvezeno je: drva za građu 9945m³ i 297.552 kg; bauxita 19.206 tona; ugljena lignita 7264 tona.

Kroz isti mjesec uvezeno je u našu luku: cementa 320 tona; smokve 55 t.; petroleuma 10.000 kg; cigle 100 t.; termita 25 t.; morske soli 600 t.

Kao što se iz prednjeg vidi promet je bio dosta živ naročito izvoz.

Oprošćaj

Povodom mog premještenja iz Šibenika u Ogulin usljed kratkoće vremena nisam bio u mogućnosti da se sa svima svojim prijateljima i znancima lično oprostim. Za to činim ovim putem i želim im sretan ostanak a ja ću njih i svoje službovanje u gradu i srezu Šibeniku zadržati u najljepšoj i trajnoj uspomeni.

Branislav Broz
sreski načelnik.

širite »TRIBUNU«

Ukinuta direktna kola na pruzi Zagreb - Šibenik

Od skora su se ukinuta direktna kola Zagreb—Šibenik u kompoziciji noćnog ubrzanog vlaka iz Zagreba, kako ona III razreda, tako i ona II. I tako, kao što vidimo, poslije anketa u Zagrebu, poslije tolikih urgiranja i obećanja nadležnih da će se voditi računa o potrebama Šibenika u tom pogledu, i ovo što već ima njemu se oduzima. Ovo će mnogo škoditi napretku turizma u Šibeniku, jer pored ostalog, putnik koji bi htjeo da ode u Šibenik izložen je i toj neprijatnosti da se mora u Perkoviću u zimsko doba u noći, sa burom i kišom prekrcavati.

I zar je onda neko čudo ako Šibenik ima vrlo malo putnika i turista, kada je svakom mnogo udobnije da ravno ide iz Zagreba u Split, ne izlažući se neprijatnostima i čekanju na Perkoviću. Na ovaj način i ovakovim udobnim vezama nije ni čudo što u Sibenik stiže željeznicom vrlo mali broj turista, dok u Split dolaze i odlaze prepune kompozicije.

I dok mi čekamo i molimo da nam se pruži nešto bolje, bezobzirno ukida nam se i ovo što već imamo. Tako po staroj onoj pjesmi, kod nas se ide od zla na gore.

KINO „BALKAN" prikazuje samo danas senzacionalni film podmorskih snimaka i scena „Dvoboj na dnu mora."

U petak i subotu: velefilm „Grješnica".

G ĐICA MARIJA RAPOVAC, kći g. Jove Rapovca, upravnika carinarnice u Šibeniku i g. Ivan Kabalić, vjenčaće se u subotu 9 tekućeg mjeseca! — Čestitamo.

Iz Drniša

TKO JE OBAD ?

Mnogi se pitaju „Tko je Obad" i pravedne ljude napadaju i sumljiče. Na umirenje svoj bocnutoj gospodi, a za volju istine, te da i da ljepravedni ne stradaju, eto tko sam:

Otvorite 249 stranicu Zivotinjstvo od Finka i Babića, pak će te naići na sljedeće: „Obad govedji (Tobanus bovinus) vrlo bolno bode, ali samo ženka koja siše krv goveda i konja. Mužjak ne siše krv i tako dalje".

Eto! Sad znate tko je Obad. Možete se mirne duše i nadalje sastajati u hotelu. Suvišno vam je tražiti novo sklonište. Obad je već čuo dogovor za osnivanje čitaonice jer : »u hotelu od njih nemogu više razgovarati«. Obad je samo jedan.

Eto! Sad znate
Da Obada imate,
U svakom kutu
I svugdje na putu:
Obad će vas naći
Nećete mu umaći.
Kud god maknete
Obada taknete.
Ma gdje god bilo,
Jelo se il' pilo:
Obad svugdje sluša,
Neškodi mu kiša ni suša.

Pozdravlja vas vaš:
„OBAD".

Nova uprava „Došk-a"

Na skupštini od 2 tek. mjeseca izabrana je nova uprava „Došk-a", koja obećaje ponovno oživljenje kluba poslije poznatih incidenata na utakmici sa Osvitom. Izabrata su slijedeća gg. pretsjednik: g. ing. Viličić Boško, potpredsjednik Jušić Ivan, tajnik I Kulušić Filip, tajnik II Kovačević Veljko, blagajnik Sabalić Jandre, športski referent Nakušić Petar, gospodar Ožegović Ante. Odbornici: gg. Nakić Ante, Strepački Zdenko, Aleksejev Gligorije, Grabić Milenko, revizori Nakić Miće i Kralik Dragutin.

Novom radu „Došk a" želimo sretan uspjeh.

—h—

Knin

Organizovanje J. R. Z. u okolici Knina

G. Dr Niko Novaković, počeo je ovih dana da obilazi sela kninske općine i da u njima organizuje odbore za formiranje J. R. Z. Po svim selima dočekuje g. Dr Novakovića mnoštvo naroda i pozdravljâ radi njegovog rada za dobro ove općine i ovoga sreza.

ISPRAĆAJ p.puk. ĆORBIĆA

U srijedu su intimni prijatelji priredili u Grand Hotelu u Kninu oproštajnu večeru p.puk. Ćorbiću. U petak je bio ispraćen na stanicu od prijatelja i mnogobrojnog građjanstva bez razlike, za dokaz koliko je bio obljubljen u gradu, kao dobar vojnik i uzorni građjanin. Na novoj dužnosti u Starom Bečeju, prijatelji i gradjanstvo žele mu dobru sreću.

SPORT

Primorac (Biograd)—Reprezentacija Benkovca 2:1

U nedjelju odigrana je u Biogradu ova lijepa i prijateljska igra koja je završila sigurnom pobjedom bolje momčadi. Domaći su nastupili sa svojim pomlađenim silama, dočim Benkovac nastupio je sa polovicom igrača tamošnje vojske i sa poznatim igračem Osvita Berićem, ali ipak protiv mladih i ambicioznih igrača ne da se lako prelaziti. Od gostiju treba istaknuti golmana i centar fora dočim taj poznati igrač Osvita Berić bio je najgori na terenu i svaka njegova akcija bila je onemogućena od odličnog Pavletića. Primorac se pokazao kao jedna dobra momčad i u glavnom svi su zadovoljili, osobito Dominis, neprodoran Pavletić i ambiciozan Šoferski. Publike oko 400. Sudija g. Jeličić Bepo odličan.

J. K.

„ILS" INDUSTRIJA LIJESA
TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladište svakosvrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

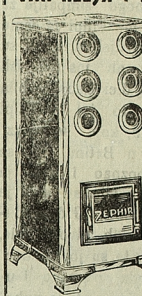
MARIJA RAPOVAC
i
IVAN KALABIĆ

vjenčani 9. XI. 1935

Šibenik Beograd

Za jesen i zimu
Veliki izbor svih vrsta cipela
Ženske cipele počam od D. 100—195
Muške cipele „ „ „ 120—225
Dalje sve vrsti kože, kuram za šjole, nogometne i tenis lopte marka „Dunlop", te sve ostale športske i skautske potrebštine; torbe za školu, novčanike itd. prodajem uz najniže konkurentne cijene.
Imam prvoklasne radnike, te izrađujem sve vrsti cipela po mjeri.
Obavljam popravke cipela uz najpovoljnije cijene.
Bojadišem kožnate kaputе.

ALEKSANDAR ANWEILER
trgovina koža, cipela i šport. predmeta
ŠIBENIK (ulica Kralja Tomislava 4)

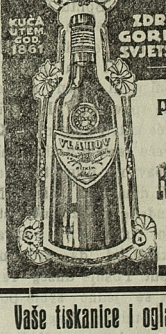
Trgovina željezne robe
IVAN RELJA i DRUG - Šibenik

Bogat izbor raznih nožića za brijanje.
Skladište i samoprodaja šte dnjaka „Eva" za koje jamčimo za svaki komad.
Prodaja peći „ZEPHIR" i ostalih vrsta peći.
Cijene umjere

Unajmljuje se prostori je za kancelariju ili ambulantu, u najstrožijem centrumu.

Bolja obitelj primila bi gospodina na stan i hranu.
Informacije upitati u redakciji.

VOĆKE, VINOVE LOZE

(cijepljene) voćne divljake, korjenjake američke loze, maline, ribizle it.d. možete najbolje i najjeftinije kupiti kod: „VELERASADNICI"
Janko Šarić, Petrovaradin, Srijem
Voćke 4—10 dinara po komadu
Cijenik šaljem svakom na zahtjev besplatno!

VLAHOV
OKREPLJUJUĆI ŽELUDAČNI ELIXIR
KUĆA OSNOV. GOD. 1867.
ZDRAVSTVENI GORKI LIKER SVJETSKOG GLASA

Proizvadja jedino
R. Vlahov
ŠIBENIK

Vaše tiskanice i oglasi odlučuju Vaš uspjeh!
U
Odlikovanom
Grafičkom Zavodu
Tiskari E. Vitaliani i Sin
Šibenik. — Telefon broj 47
možete naručiti i dobiti izrađeno uz jeftinu cijenu štampane: koverte, listovni papir, račune, fakture, note, dopisnice, posjetnice, blokove, pozive, rasporede, plakate, - letke, cjenike, novine, brošure itd.
Izradba tačna i savjesna.